

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 860/2017
04.05.2017. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиоца-противтуженог АА из ..., чији је пуномоћник Весна Живковић, адвокат из ..., против тужене-противтужиље ББ из ..., чији је пуномоћник Зоран Павловић, адвокат из ..., ради престанка обавезе издржавања по тужби и повећања издржавања по противтужби, одлучујући о ревизији тужене-противтужиље изјављеној против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 75/17 од 22.02.2017. године, у седници одржаној 04.05.2017. године, донео је

ПРЕСУДУ

Делимично се усваја ревизија тужене, па се **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Нишу Гж2 75/17 од 22.02.2017. године и пресуда Основног суда у Зајечару П2 245/16 од 10.11.2016. године, у делу којим је утврђено да је престала обавеза тужиоца да доприноси издржавању тужене, па се одбија као неоснован тужбени захтев за утврђење да је престала обавеза тужиоца да доприноси издржавању тужене, установљена пресудом Општинског суда у Зајечару П 942/2007 од 04.09.2007. године и обавезује се тужилац да доприноси издржавању тужене са месечним износом од 20% од инвалидске пензије коју остварује код Републичког фонда пензијског и инвалидског осигурања – Филијале у ..., почев од 12.10.2015. године, као дана подношења тужбе, па убудуће, док за то постоје законски услови, док се у преосталом делу ревизија тужене изјављена против пресуде Апелационог суда у Нишу Гж2 75/17 од 22.02.2017. године, одбија као неоснована.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару П2 245/16 од 10.11.2016. године, у првом ставу изреке, утврђено је да је, почев од 01.10.2012. године, престала обавеза тужиоца да доприноси издржавању тужене, установљена пресудом Општинског суда у Зајечару П 942/2007 од 04.09.2007. године, чиме је измењена изрека правноснажне пресуде Општинског суда у Зајечару П 942/2007 од

04.09.2007. године у другом ставу изреке. У другом ставу изреке, одбијен је противтужбени захтев тужене којим је тражила да се тужилац обавезе да доприноси њеном издржавању месечним износом од 50% од пензије коју остварује код Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање – Филијале у ..., почев од дана подношења противтужбе, па убудуће док за то постоје законски услови, као неоснован. У трећем ставу изреке, одлучено је да свака странка сноси своје парничне трошкове.

Пресудом Апелационог суда у Нишу Гж2 75/17 од 22.02.2017. године, одбијене су као неосноване жалбе странака и пресуда Основног суда у Зајечару П2 245/16 од 10.11.2016. године потврђена, изузев у делу првог става изреке у односу на утврђени датум престанка обавезе доприноса у издржавању тужене од стране тужиоца, у ком делу је преиначена тако што је утврђено да тужиочева обавеза доприноса издржавању тужене престаје почев од 12.10.2015. године, док је за период од 01.10.2012. до 12.10.2015. године, тужбени захтев тужиоца одбијен као неоснован.

Против наведене другостепене пресуде, тужена је благовремено изјавила ревизију, због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао правилност побијане пресуде у смислу члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија тужене делимично основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Општинског суда у Зајечару П 942/2007 од 04.09.2007. године, брак странака је разведен, а тужилац је обавезан да доприноси издржавању тужене са 30% месечно од пензије коју остварује, почев од дана подношења тужбе, па убудуће, док за то постоје законски услови. Тужена је рођена ... године, није способна за обављање тешких физичких послова, ношење, дизање терета и за рад у лошим условима, али је способна за обављање лакших физичких послова у склопу основног образовања, чиме би могла да обезбеди део средстава која су јој неопходна за издржавање. Такође, тужена поседује непокретности – њиве и обрађује их. Приликом развода странке су поделиле заједничку кућу на једнаке делове. Међутим, због лоших односа и честих свађа са туженом, тужилац се иселио из куће и изнајмио кућу у којој плаћа само трошкове становања који износе око 4.000,00 динара месечно. Тужилац је рођен ... године, има здравствене проблеме са срцем, па је због бола у грудима и кризе свести био у болници и упућен на операцију, а такође болује и од дијабетеса. Користи њиву површине око 18 ари. Тужиочева инвалидска пензија износи 17.990,00 динара месечно, а на име доприноса за издржавања тужене одбија му се 6.000,00 динара месечно. Поред тога, тужилац је туженој уплатио четрнаест година стажа по основу бављења пољопривредом, те је потребно уплатити још једну годину како би тужена остварила право на пољопривредну пензију. Остатак пензије тужилац троши на лекове, исхрану, хигијену и гардеробу, а за помоћ у одржавању хигијене куће и набавку намирница, једном

брачном пару плаћа 2.000,00 динара месечно и даје им половину производа из баште коју он обрађује.

Код овако утврђеног чињеничног стања, основани су наводи ревизије да је побијана пресуда делимично донета погрешном применом материјалног права.

Одредбом члана 151. став 1. Породичног закона, прописано је да супружник који нема довољно средстава за издржавање, а неспособан је за рад или је незапослен, има право на издржавање од другог супружника сразмерно његовим могућностима. Одредбом става 3. истог члана, прописано је да нема право на издржавање супружник ако би прихватање његовог захтева за издржавање представљало очигледну неправду за другог супружника.

Одредбама члана 160. Породичног закона, прописани су критеријуми за одређивање издржавања. Издржавање се одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања. Потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода те других околности од значаја за одређивање издржавања. Могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица те других околности од значаја за одређивање издржавања.

Одредбом члана 163. став 2. Породичног закона, прописано је да издржавање супружника после престанка брака не може трајати дуже од пет година. Одредбом става 3. истог члана, прописано је да се, изузетно, издржавање супружника по престанку брака може продужити и после истека рока од пет година ако нарочито оправдани разлози спречавају супружника повериоца издржавања да ради.

Одредбом члана 164. Породичног закона, прописано је да се висина издржавања може смањити или повећати ако се промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Пошто животно доба и здравствено стање спречавају тужену да радом остварује у потпуности приходе за сопствено издржавање, по налажењу овог суда постоје нарочито оправдани разлози да тужилац и даље доприноси издржавању тужене и нису испуњени законски услови да се утврди престанак издржавања на основу члана 167. Породичног закона. Истовремено и тужиоцеве године и здравствено стање указују на то да су повећане и потребе за његово издржавање. Код таквог стања ствари, услед измењених околности у односу на оне на основу којих је донета претходна одлука о висини тужиоцевог доприноса у издржавању тужене, ревизија је делимично усвојена, па су пресуде нижестепених судова делимично преиначене, тако што је одбијен као неоснован тужбени захтев за утврђење да је престала обавеза тужиоца да доприноси издржавању тужене и тужиочева обавеза да доприноси издржавању тужене смањена са месечног износа од 30% од пензије на месечни износ од 20% од пензије, од дана подношења тужбе па убудуће док постоје законски услови за то.

На основу члана 416. став 1. и 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа-судија
Миломир Николић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић